

Steven B. Smith. Political Philosophy.
Yale University Press, 2012. pp. 296.

โชติสา ขาวสนิท*

Shotisa Cousnit

*ดร., อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Dr., Department of Political Science, Faculty of Political Science and Law, Burapa University

หนังสือเรื่อง ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy) แต่งโดย สตีเวน บี สมิต (Steven B. Smith) ศาสตราจารย์ด้านรัฐศาสตร์ ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาด้านรัฐศาสตร์ ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับปริญญาตรีด้านมนุษยศาสตร์และรักษาการแทนประธานด้านยิวศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยเยล สมิตเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงโดยได้รับรางวัล เช่น the Ralph Waldo Emerson Prize และ Lex Hixon'63 Prize for Teaching Excellence in Social Sciences in 2009 สมิตจบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยชิคาโก เมื่อปี ค.ศ. 1981 งานวิจัยของสมิต เน้นด้านประวัติศาสตร์ปรัชญาโดยเน้นที่ปัญหาของกรีกโบราณ (the ancients) และคนสมัยใหม่ (the moderns) ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเมือง และทฤษฎีเรื่องการปกครองโดยตัวแทน การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

สมิต มีผลงานทางวิชาการมากมาย ได้แก่

- บทวิพากษ์ลัทธิเสรีนิยมโดยเฮเกล (ค.ศ. 1989) Hegel's Critique of Liberalism
- สปิโนซ่า ลัทธิเสรีนิยม และอัตลักษณ์ของชาวยิว (ค.ศ. 1997) Spinoza, Liberalism and Jewish Identity
- หนังสือแห่งชีวิตของสปิโนซ่า (ค.ศ. 2003) (Spinoza's Book of Life)
- อ่านงานลีโอ สเตราส์ (ค.ศ. 2006) (Reading Leo Strauss)
- คู่มืออ่านงานลีโอ สเตราส์ของแคมบริดจ์ (ค.ศ. 2009) (The Cambridge Companion to Leo Strauss)
- ความเป็นสมัยใหม่และความไม่พอใจในตัวเอง (ค.ศ. 2016) (Modernity and its Discontents)

สำหรับหนังสือ "ปรัชญาการเมือง" มีที่มาจาก การปรับปรุงบทบรรยายวิชาปรัชญาการเมือง ที่เปิดสอนที่มหาวิทยาลัยเยลเป็นเวลาหลายปี

หนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 12 บท ได้แก่

1. ทำไม ปรัชญาการเมือง (Why Political Philosophy)
2. แอนติโกนี และการเมืองแห่งความขัดแย้ง (Antigone and the Politics of Conflict)
3. โซเครตีสและชีวิตที่มีการตรวจสอบ (Socrates and the Examined Life)

4. เพลโตว่าด้วยความยุติธรรมและความดีของมนุษย์ (Plato on Justice and the Human Good)
5. ศาสตร์แห่งการเมืองของระบอบ โดยอริสโตเติล (Aristotle's Science of Regime Politics)
6. การเมืองแห่งพระคัมภีร์ไบเบิล (The Politics of the Bible)
7. มาคิอาเวลลีและศิลปะในการก่อตั้งทางการเมือง (Machiavelli and the Art of Political Founding)
8. ศาสตร์การเมืองใหม่ของฮอบส์ (Hobbes's New Science of Politics)
9. ล็อกคและศาสตร์แห่งการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ (Locke and the Art of Constitutional Government)
10. รูสโซว่าด้วยอารยธรรมและความไม่พึงพอใจ (Rousseau on Civilization and its Discontents)
11. ทอคเทควิลและปัญหายุ่งยากของประชาธิปไตย (Tocqueville and the Dilemmas of Democracy)
12. การปกป้องความรักชาติ (In Defense of Patriotism)

สมิธเชื่อว่าปรัชญาการเมืองเป็นการตรวจสอบคำถามอมตะของชีวิตทางการเมืองที่สังคมทุกสังคมต้องเผชิญ เช่น ใครควรปกครอง และเราควรจัดการกับความขัดแย้งอย่างไร เป้าหมายของปรัชญาการเมืองคือ การทำความเข้าใจกับแนวความคิด การจัดประเภท และปัญหาในระดับฐานรากที่สำคัญ ซึ่งวางกรอบการศึกษาทางการเมือง ปรัชญาการเมืองจึงเป็นพื้นฐานและรากเหง้าที่มาจากแท้จริงของสาขาวิชารัฐศาสตร์

สมิธพิจารณานักคิดและตัวบทของนักคิดเพื่อไขความกระจ่างให้กับปัญหาอมตะของชีวิตทางการเมือง ผ่านมุมมองของนักคิดในอดีตผู้จริงจังในการตอบปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจปัญหาแบบเดียวกับที่เราเผชิญอยู่ได้ดีขึ้น อีกทั้ง แนวคิดมีพลังเชิงสาเหตุ-ผลลัพธ์ (causal power) กล่าวคือ แนวคิดส่งผลให้เกิดการกระทำตามมา บ่อยครั้งที่ผลอันติดตามายังขยายไปไกลเกินกว่าบริบทและสภาพแวดล้อมของแนวคิด ณ ช่วงขณะนั้น เช่น ทฤษฎีแบบรัฐธรรมนูญนิยมตามแนวคิดของจอห์น ล็อก ซึ่งพัฒนาขึ้นมาในประเทศอังกฤษภายใต้สภาพการณ์เฉพาะหนึ่งๆ แต่ส่งอิทธิพลขยายไปยังประเทศอื่นๆ และพัฒนาการเป็นของตนเองที่ปรับเปลี่ยนไปได้ด้วยเช่นกัน

ฉะนั้น สมิธชี้ว่า เราจะต้องไม่คาดหวังว่างานของนักคิดจะให้คำตอบสำเร็จรูปกับปัญหาในยุคของเรา แต่อ่านงานของเขาโดยใส่ใจกับคำถามสำคัญที่เขาถามขึ้น และศึกษาให้เข้าใจวิธีการของเขา ความยิ่งใหญ่ของนักคิดอยู่ที่ความสามารถในการให้นิยามปัญหาที่ลุ่มลึกและชัดเจน ซึ่งนักวิชาการ คนรุ่นหลัง จำเป็นต้องนำมาใช้ในการทำความเข้าใจโลก นอกจากนี้เรายังคงใช้แนวความคิด และการกำหนดประเภทตามแบบของนักคิดรุ่นก่อนหน้าอยู่ในหลายๆ ประการ

สิ่งที่เราต้องจำใส่ใจคือ ไม่มีคำตอบถาวรในการศึกษาปรัชญาการเมือง ไม่มีใครอ้างความถูกต้องสุดท้ายได้ แนวคิดของทุกคนต้องผ่านการตรวจสอบและวินิจฉัย ดังจะเห็นได้จากการที่นักปรัชญาที่ยิ่งใหญ่ทั้งหลายก็ไม่ได้เห็นด้วยกับสิ่งที่นักปรัชญาทั้งหลายนำเสนอ และการที่นักคิดไม่เห็นพ้องกันก็เปิดให้เราเข้าร่วมการสนทนาด้วยการอ่าน และฟังความคิดเห็นและวินิจฉัยเพื่อตัดสินใจด้วยพลังเหตุผลของตัวเองโดยเสรี อันเป็นการตัดสินใจให้กับตัวเองว่า สิ่งไหนถูก หรือสิ่งไหนที่ดีที่สุด

คำแนะนำของสมิธในการเริ่มเข้าสู่บทสนทนา สมิธให้เราตั้งต้นที่ประเด็น “การกระทำทางการเมือง” เพราะเขาชี้ว่า ปรัชญาการเมืองเกี่ยวข้องกับการกระทำทางการเมือง และอธิบายให้เราเห็นว่า การกระทำทั้งหมดมุ่งที่การรักษาไว้ หรือการเปลี่ยนแปลง เมื่อเราพยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเราทำเพื่อให้สิ่งต่างๆ ดีขึ้น และเมื่อเรารักษาไว้ เราทำเพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งนั้นแย่ง การกระทำทุกการกระทำนั้น สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีการตัดสินใจว่าอะไรดีกว่า แย่กว่าเสมอ แต่เราไม่สามารถคิดถึงสิ่งที่ดีกว่าหรือแย่กว่าได้ หากเราไม่คิดถึงสิ่งที่ดีเมื่อเราทำ เราทำตามแนวคิดหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ดีและเมื่อเรากระทำการทางการเมือง เราทำเช่นนั้นเพื่อทำตามแนวคิดหรือสิ่งที่ดีทางการเมืองหรือความดีร่วม ถ้อยคำที่นักปรัชญาการเมืองกล่าวถึงความดีร่วม มีหลายคำ เช่น สังคมที่ดี สังคมที่ยุติธรรม หรือระบอบที่ดีที่สุด จากนั้น สมิธเน้นว่า งานของเขาจะมุ่งพิจารณาประเด็นเรื่องระบอบ โดยชี้ว่า คำถามที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นรากฐานที่สุดของชีวิตทางการเมืองคือ อะไรคือระบอบที่ดีที่สุด แนวคิดเรื่องระบอบ เป็นแนวคิดที่เก่าแก่แต่เป็นที่คุ้นเคย บ่อยครั้งแม้ทุกวันนี้ เราได้ยินเกี่ยวกับการกำหนดหรือจัดรูปจัดร่างระบอบการปกครอง หรือการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง แต่แล้วระบอบการปกครองคืออะไร ระบอบมีกี่ระบอบ อะไรทำให้ระบอบดำรงอยู่และแตกสลาย ระบอบการปกครองที่ดีที่สุดมีอยู่

จริงหรือไม่ จากประเด็นระบอบการปกครอง สมธิโยงกลับไปพิจารณาเมือง ด้วยการชี้ว่า ระบอบนั้นที่มีลักษณะที่จำเพาะ การแบ่งแยกฝักฝ่าย ดังนั้น จึงต้องมีความรักในระบอบการปกครองเพราะเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการสร้างและรักษาระบอบให้อยู่ได้ ดังชื่อเรื่องของบทสุดท้ายที่ชื่อ "In Defense of Patriotism" และด้วยความรักชาติบ้านเมืองนี่เองที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นพลเมืองดี แต่ปรัชญาการเมืองที่ชี้ถึงระบอบที่ดีที่สุดจะขัดแย้งกับระบอบที่ไม่สมบูรณ์ที่ดำรงอยู่ สมธิชี้ถึงความแตกต่างระหว่าง ระบอบการปกครองตามจริง กับระบอบการปกครองที่ดีที่สุด และกล่าวถึงบทบาทและสถานะของปรัชญาการเมืองในระบอบการปกครองทั้งสองประเภท โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

ในบทที่หนึ่ง สมธิเชื่อมโยงบทต่างๆ เข้าด้วยกัน ด้วยการเน้นที่การศึกษาเรื่อง ระบอบการปกครอง และประเด็นต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน โดยเริ่มต้นจากผลงานเรื่องอุตมรัฐ (The Republic) ของเพลโต หนังสือ "อุตมรัฐ" Republic เป็นคำแปลจากภาษากรีก politea ซึ่งหมายถึง constitution รัฐธรรมนูญ หรือ regime อุตมรัฐเป็นหนังสือเกี่ยวกับระบอบและนักปรัชญาการเมืองรุ่นหลังเป็นเชิงอรรถของเพลโต หมายถึง เป็นการให้ การผันแปร ขยายความเรื่องระบอบที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นประเด็นที่เพลโตนำเสนอ ในบทแรกนี้สมธิกล่าวถึงลักษณะสำคัญของระบอบประการหนึ่งที่ทุกๆ ระบอบมีส่วนร่วมกันอยู่คือ แต่ละระบอบการปกครองมีลักษณะเฉพาะ มีความเป็นฝักฝ่าย และมีลักษณะที่ตรงข้ามขัดแย้งกับระบอบอื่นๆ ดังนั้น โครงสร้างของการเมืองจึงมีความตึงเครียดขัดแย้งอยู่เป็นธรรมดา ระบอบหล่อหลอมให้มนุษย์มีความรักดี และความกระตือรือร้นหลงใหล (passion) ต่อระบอบการปกครองนั้นๆ เหนือกว่าสถาบันคู่แข่ง การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย หรือความภักดีอย่างรุนแรง (fierce loyalty) จึงแยกไม่ออกจากการเมืองของระบอบ การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายไม่ได้มีขึ้นระหว่างระบอบที่แตกต่างกัน แต่เกิดขึ้นภายในระบอบด้วยในรูปแบบที่พรรคหรือกลุ่มที่มีความภักดีที่แตกต่างกัน แข่งขันกันเพื่อให้ได้อำนาจ เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ การเมืองเกิดได้ก็ต้องอยู่ในบริบทที่มีลักษณะจำเพาะเจาะจงเท่านั้น (Politics only take place within the context of the particular) การเมืองจึงเป็นไปได้ภายในโครงสร้างของตัวระบอบเอง แต่ระบอบไม่ได้มีแค่โครงสร้าง หรือสถาบัน แต่ประกอบไปด้วยวิถีชีวิตทั้งหมด ประกอบด้วยกรกระทำทางศาสนาและศีลธรรม ลักษณะนิสัย ธรรมเนียม ความรู้สึกที่สร้างคนให้มีลักษณะเฉพาะ

ระบอบประกอบไปด้วยสิ่งที่อริสโตเติลเรียกว่า “ethos” ซึ่งคือ ลักษณะเฉพาะที่บ่มเพาะประเภทของมนุษย์ที่เป็นลักษณะเฉพาะพิเศษ แต่ทุกระบอบหล่อหลอมให้มนุษย์มีคุณภาพและลักษณะแนวโน้มที่เฉพาะพิเศษ ดังนั้น การศึกษาเรื่องระบอบนั้นส่วนหนึ่งจึงเป็นการศึกษาประเภทลักษณะเฉพาะพิเศษที่ประกอบก่อเป็นหน่วยพลเมือง ดังนั้น เมื่อทอคเคอวิลศึกษา ระบอบของอเมริกาใน "Democracy in America" เขาเริ่มแรกด้วย การศึกษาสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นทางการตามที่อธิบายไว้ในรัฐธรรมนูญ นั่นคือ การแบ่งแยกอำนาจ การแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐและสหพันธ์ แต่จากนั้น ทอคเคอวิลมองปฏิบัติการอย่างไม่เป็นทางการ เช่น ลักษณะนิสัย ศีลธรรม และแนวโน้มที่จะรวมตัวเป็นกลุ่มก้อน วัตถุประสงค์ และ ลักษณะนิสัยควบคุมบังคับได้ยากและการปกป้องประชาธิปไตย ทั้งหมดนี้ช่วยสร้างระบอบประชาธิปไตยในแง่ที่ระบอบบรรยายลักษณะของสังคม อันเป็นการบรรยายสิ่งที่สังคมมองเห็นว่ามีคุณค่าหรือน่ายกย่อง

อะไรคือคำถามที่นักรัฐศาสตร์พยายามตอบ มีแต่ท่ามกลางคำถามระดับรากฐานที่สำคัญที่เก่าแก่ที่สุดและยังคงมีความสำคัญมากที่สุด คำถามหนึ่งที่เก่าแก่และเป็นระดับรากฐานที่ผู้เขียนอธิบายคือคำถามหนึ่งที่ว่า ระบอบการปกครอง (regime) คืออะไร เรามีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับคำตอบที่พวกเขาให้ แต่คำถามที่พวกเขาตั้งขึ้นมานั้นมีความคิดลุ่มลึกและชัดเจนอย่างที่ไม่เคยมีใครตั้งคำถามเช่นนี้มาก่อน มีหลายคนในโลกที่ยังมองว่าตนเองเป็นผู้ที่คิดแบบอริสโตเติล (Aristotelian) ผู้ที่คิดแบบล๊อค (Lockean) ผู้ที่คิดแบบคานท์ (Kantian) และในหลายๆ ลักษณะ ลัทธิคำสอนเหล่านี้ยังคงก่อร่างขึ้นเป็นมุมมอง และทัศนคติพื้นฐานในทางการเมืองอีกด้วย

นักคิดที่ยิ่งใหญ่นั้น ให้รูปแบบในการวิเคราะห์กับนักคิดรุ่นหลังที่ศึกษาในแนวทางเดียวกัน เรายังคงถามคำถามเดียวกัน เกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิอำนาจ ความยุติธรรม และเสรีภาพในแบบเดียวกับที่เพลโต และมาคีอาเวลลี ถาม

และเบื้องหลังข้ออ้างของนักคิดที่หลากหลาย คือคำถามที่ว่า ระบอบการปกครองแบบไหนเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด ซึ่งมีหรือควรจะมีข้ออ้างเรื่องความภักดี และความยินยอมที่มีเหตุมีผลของเรา ปรัชญาการเมืองถูกชี้นำอยู่เสมอด้วยคำถามที่ว่า ระบอบการปกครองแบบใดเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดและการวิเคราะห์ที่ติดตามมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างระบอบที่

ดีที่สุด และระบอบที่ดำรงอยู่ควรเป็นอย่างไร ระบอบที่ดีที่สุดมีหน้าตาอย่างไรในรัฐศาสตร์ ระบอบที่ดีที่สุดซึ่งนำการกระทำของเราในปัจจุบันอย่างไร ประเด็นนี้อริสโตเติลชี้ไว้อย่างน่าสนใจ ว่า คนดีกับพลเมืองดีมีความแตกต่างกัน สำหรับการเป็นพลเมืองที่ดีนั้น การเคารพและปกป้องกฎหมายของประเทศเพราะว่ากฎหมายเหล่านั้นเป็นกฎหมายของประเทศ นั้นเพียงพอแล้ว สำหรับการเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งอาศัยความรักชาติบ้านเมือง ซึ่งเป็นความรู้สึกว่าบ้านเมืองนั้นเป็นของเขา เขารู้สึกเป็นเจ้าของบ้านเมือง เป็นหลักนั่นเอง ส่วนการที่คนดีรักดี ทำสิ่งที่ดีนั้น ไม่ใช่เพราะเขาเป็นเจ้าของสิ่งที่ดี แต่เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดี คนดีจึงได้กระทำ ดังนั้น เห็นได้ชัดเจนเลยว่า พลเมืองดีจะเป็นแบบไหน ก็ย่อมสัมพันธ์กับระบอบการเมืองการปกครอง และระบอบการเมืองการปกครองนั้นแตกต่างกันออกไป ระบอบการเมืองการปกครองจึงมีลักษณะเฉพาะ แต่คนดีนั้นมีอยู่ทั่วไป

คนดี คือ นักปรัชญาจะรู้สึกสบายดีอย่างแท้จริงในระบอบที่ดีที่สุด แต่ระบอบที่ดีที่สุด ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ระบอบที่ดีที่สุดนั้นเหนือกว่าระบอบที่มีอยู่จริงทั้งหมด แต่ไม่ได้ดำรงอยู่จริงอย่างเป็นรูปธรรม สิ่งนี้ทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับนักปรัชญาที่จะเป็นพลเมืองดีของระบอบที่เป็นตามจริง นักปรัชญาจะไม่เคยรู้สึกสบายดีอย่างแท้จริง หรือรักดีอย่างแท้จริงในโลกเช่นนี้ ในระบอบการปกครองใดๆ วันแต่จะเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด ทำยที่สุดสังคมจะโปร่งใส (transparent) ต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคม ในทำนองเดียวกัน ไม่ชัดเจนว่า ใน kalipolis ของเพลโต หรือนครในอุดมคติของเขา เมื่อนักปรัชญาเป็นกษัตริย์ และเมื่อกษัตริย์เป็นนักปกครองแล้ว ปรัชญาการเมืองจะมีหน้าที่อะไร ในระบอบที่ดีที่สุด ปรัชญาจะหยุดทำหน้าที่ที่สำคัญ และเป็นเพียงแค่การบรรยายสิ่งต่างๆ ที่มันเป็นอยู่ จะเห็นได้ว่า ปรัชญาการเมืองเป็นไปได้เมื่อสังคมมีความยุติธรรม ปรัชญาการเมืองดำรงอยู่และสามารถเพียงแค่ดำรงอยู่ในเขตพื้นที่ที่ไม่ชัดเจน (indeterminacy) ระหว่างสิ่งที่เป็นกับสิ่งที่ควรจะเป็น ระหว่างสิ่งที่เป็นตามจริง และสิ่งที่เป็นตามอุดมคติ

ความขัดแย้งดั้งเดิมระหว่างระบอบที่ดีที่สุด และระบอบที่มีอยู่ตามจริงใดใด เป็นพื้นที่ที่ทำให้ปรัชญาการเมืองเป็นไปได้ในระบอบการเมืองที่ดีที่สุด ปรัชญาการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น หรือเป็นความซ้ำซ้อน และทำยที่สุด ปรัชญาการเมืองก็จะสูญไป การที่เราอยู่ในโลกที่ไม่มีระบอบการปกครองที่เป็นอุดมคติ เราจึงเรียนรู้จากนักคิดนักปรัชญาได้เป็นอย่างมาก โดยเราต้องไม่มี

อคติหรือความเข้าใจผิดที่มองว่า นักคิดผู้ยิ่งใหญ่แยกห่างจากโลก อันที่จริง พวกเขาล้วนเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้เราเห็นว่าเราควรจะคิดเกี่ยวกับปัญหาของเราอย่างไร การศึกษาเรื่องระบอบก่อให้เกิดคำถามที่เกินกว่าขอบเขตของสังคมหนึ่ง ระบอบก่อร่างสร้างวิถีชีวิตของผู้คน สิ่งที่พวกเขาเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตมีคุณค่า การศึกษาปรัชญาการเมืองคือ การศึกษาอย่างลึกซึ้งในเชิงเปรียบเทียบ เป็นการเปิดให้เห็นระบอบ ที่หลากหลายที่แต่ละระบอบมีชุดแห่งข้ออ้างหรือหลักการเฉพาะพิเศษที่ซับซ้อนแข่งขันกับระบอบอื่น อันนำไปสู่การกระทำในการก่อร่าง ปรับปรุง แก้ไข หรือการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง เนื่องจาก ระบอบสร้างขึ้นได้จากการไตร่ตรองของมนุษย์ นำมาสู่คำถามเพิ่มเติม เช่น คำถามที่แยกไม่ออกจากการศึกษาระบอบ คือ รัฐบุรุษคืออะไร อะไรคือศิลปะในการปกครองรัฐ (statecraft) คุณสมบัติอะไรที่สร้างและรักษารัฐไว้ได้ ซึ่งนักคิดแต่ละคนนำเสนอต่างกันไป สิ่งนี้บอกเป็นนัยว่า ปรัชญาการเมืองไม่ได้มีเป้าหมายอยู่ที่การครุ่นคิดอย่างเดียว แต่ปรัชญาการเมืองมุ่งที่การให้คำแนะนำ (advice giving) ปรัชญาการเมืองคือรัฐศาสตร์ ในความหมายว่าเป็นศาสตร์แห่งศิลปะการปกครองรัฐ ที่กล่าวต่อรัฐบุรุษ หรือผู้ที่จะเป็นรัฐบุรุษ และศิลปะแห่งการปกครองต่างจากกิจกรรมอื่นอย่างไร อะไรคือคุณสมบัติของการเป็นรัฐบุรุษที่ดี

จะเห็นได้ว่า จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้คือ การอธิบายความหมาย และความสำคัญ ของปรัชญาการเมืองไว้อย่างชัดเจนและเชื่อมโยงทุกๆ บทเข้าด้วยกัน ด้วยการเน้นที่การศึกษาระบอบและประเด็นที่เกี่ยวข้องไว้ตั้งแต่ในบทแรก ด้วยรูปแบบงานเขียนที่ใช้ภาษากล้ายกับการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการและหลีกเลี่ยงประเด็นที่เป็นความขัดแย้งทางวิชาการ และคำศัพท์ที่ยุ่งยากซับซ้อน เพื่อให้การนำเสนอแนวคิดเข้าใจได้ง่ายและกระตุ้นให้ผู้อ่านกระตือรือร้นที่จะวินิจฉัยประเด็นต่างๆ ด้วยเหตุด้วยผลและตรวจสอบความคิดของนักคิดท่านต่างๆ ตามไปด้วย หนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเป็นบทนำการศึกษาปรัชญาการเมืองเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจารณ์ชวนให้ผู้อ่านได้อ่านต่อบทที่สมิธระบุไว้ในเล่มด้วย เพื่อการวิเคราะห์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยต่อบทที่สมิธใช้ในการวิเคราะห์นั้น สมิธได้ระบุท้ายเล่มในหัวข้อต่อบท (Texts) ดังต่อไปนี้

Politics ของ Aristotle แปลโดย Carnes Lord

Leviathan ของ Thomas Hobbes

Second Treatise of Government ของ John Locke

The Prince ของ Machiavelli แปลโดย Harvey C. Mansfield

The New Oxford Annotated Bible ที่มี บรรณาธิการคือ Herbert G. May และ Bruce M. Metzger

The Republic ของ Plato แปลโดย Allan Bloom

Apology of Socrates and Crito ของ Plato ใน Plato and Aristophanes: Four Texts on Socrates แปลโดย Thomas G. and Grace Starry West

The Discourses and Other Earling Political Writings โดย Jean-Jacques Rousseau แปลโดย Victor Gourevitch

The Social Contract and Other Later Political Writings โดย Jean-Jacques Rousseau แปลโดย Victor Gourevitch

Antigone โดย Sophocles แปลโดย Elizabeth Wyckoff

Democracy in America โดย Alexis de Tocqueville แปลโดย Harvey C. Mansfield and Delba Winthrop

สิ่งที่ให้กำลังใจกับผู้อ่านงานด้านปรัชญาการเมืองเป็นอย่างดี คือ การที่สมิธชี้ให้เราตระหนักว่า ปรัชญาการเมืองนั้นไม่มีใครมีอำนาจสุดท้ายในการวินิจฉัยชี้ขาด เราไม่บอกว่าเรื่องนั้นตอบอย่างนี้ เพราะเพลโตเป็นคนพูด หรือเพราะนักปรัชญาท่านนั้นเป็นคนพูด เพราะเสรีภาพประกอบด้วยเหตุผลของจิตมนุษย์ของเราเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่เราเองจะเป็นผู้วินิจฉัยตีความและตัดสินถึงความถูกต้องและความเหมาะสม อีกทั้งนักปรัชญาก็ตอบคำถามอมตะคำถามเดิมด้วยคำตอบที่ต่างไป จึงเป็นการเปิดบทสนทนาให้เราได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนและถกเถียงร่วมกัน เพื่อตอบโจทย์ทางการเมืองที่เหมาะสมกับยุคสมัยของเรานั้นเอง